

Közlési árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre 10 frt.-kr.
 Fél évre 5 frt.-kr.
 Negyed évre 2 50.
Egyes szám 5 kr.
 A de. szellemi részét illető min.
 ionköltségek: Nagy-hatvan-
 atosa, 1303. szám, Dunaszer-
 has, — a szerkesztésbe be-
 nemteltetett.

Működési helyben:
 TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI
 HIRLAP. KUTYAI L. KÖNYV-
 KERESKEDELTÉSEK ÉS A HADTUDOMÁNY-
 TANULMÁNYOK ÉS A HADTUDOMÁNY-
 NYOMDÁK ÉS APOSTALISZÁLLÁS
 UTJÁN.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
 Nagy hirdetés 5 kr.
 Helyben és postán küldve.
 Hirdetési díj minden külön beki-
 rásért 30 kr.
 Hirdetési díj minden külön beki-
 rásért 30 kr.
 Hirdetési díj minden külön beki-
 rásért 30 kr.
 Hirdetési díj minden külön beki-
 rásért 30 kr.

KÖRÖNYV-
 KERESKEDELTÉSEK ÉS A HADTUDOMÁNY-
 NYOMDÁK ÉS APOSTALISZÁLLÁS
 UTJÁN.
 Debreczen, 1889. szept. 17.
 Engedélyezett 9% rón engedélymentesen
 fennemeltt egyezmény folyólatán szantón
 beszámoltattott.
 TNAK.
 ház.

Hadkötelesek figyelmébe.

(Folyt. és vége.)

8. Egyetlen vő csak is akkor menthető fel, ha szabályszerűleg igazolja, hogy ipjának munkaképtelensége, illetőleg anyósának özvegy-sége, vagyis általában a fölmertés czime az ő nősilésének ideje után keletkezett.

9. Teljes árvaságra jutott testvérrel egyenlő tekintet alá esik az olyan féltestvér is, a kinek csak özvegy anyja és így a fölmen-teni kért hadkötelesnek özvegy mostoha anyja van életben.

10. A családfejtartói kedvezményben nem részesültek: a mostoha fiu azon szüle részére, kivel az csak sógor-ságban áll; továbbá a fogadott és nevelt fiuk, és végül a mostoha fivérek, mivel ezeknek egyik szüleiök sem közös.

11. Az összeírottaknak vérszerinti nagyapjai és apjai, illetőleg ipjai és 18 éven felül levő fítestvérei, ha saját munka- vagy keresetképtelenségük miatt unokájuknak, illetőleg fiuknak, egyetlen vejjöknek, végre fítestvéreknek a hadkötelezettség alól való fölmertését szorgalmazzák, a sorozó-bizottság előtt személyesen tartoznak megjelenni; ellenkező esetben folyamodványaik visszautasítottak s az illetőknek netalán besoroztatásából származó hátrányokat csupán maguknak tulajdoníthatják.

A véderől szóló törvény nem határozván meg azon életkort, a melyen túl mindenki föltétlenül munka- és keresetképtelenség tekintendő: a felszólamlóknak 60 évesnél idősebb férfirokai is kötelesek, munka- vagy keresetképtelenségük megállapítása végett, az alábbi a), b) és c) pont alatti eseteket kivéve, a sorozó-bizottság előtt megjelenni.

A megjelenes kötelezettsége alól csakis azok vettéknek ki:

a) a kik 70-ik életévüket betöltötték, ha keresetképtelenségük, mint köztudomásu, a községi eldőljárás által bizonyították;

b) a kiknek nyilvánvaló keresetképtelensége szabályszerű vizsgálat folytán kétségtelennek bizonyult be;

c) a kik valamely sorozó- vagy felülvizsgáló bizottság által már megvizsgáltattak és mindenkorra keresetképtelenségük nyilvánítottattak.

Ez utóbbiakra nézve elégséges, ha a felszólamlási folyamodványokhoz csatolt hiteles bizonyítványokkal igazolattik, hogy ezek meg életben vannak; s hogy a kérdésben levő hadkötelesek ezeknek még mindig egyetlenegy figyelembe vehető, és így továbbra is felmentési igényvel bírő támaszaikat képezik.

12. Figyelmessékké tétetnek a felszólamló felek, hogy kérvényeiket a védtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás értelmében és a fentebbi szám alatt kibocsátott honvédelmi miniszteri körrendeletre csatolt újabb minta szerint kiállítandó községi bizonyítványokkal szereljék fel.

Ezen újabb községi bizonyítványok a budapesti m. kir. egyetemi nyomdában készletben vannak, és így onnan is megszereshetők.

A megelőző ujonczállásnál már használt régiebb szövegű községi bizonyítványok azonban a szabályszerű megújítási záradékkal ellátva, továbbra is használhatók és elfogadandók.

A családi tekintetből való tartós szabadságoldás.

13. A kik a családfejtartó czimén a póttartalékba való áthelyezésre a védtörvény 34. §. értelmében igényvel nem bírnak, a kiknek családi viszonyai azonban különös tekintetbe vételt érdemelnék, első katonai kiképezetésük után, beke idejére, idő előtt szabadságolhatók.

Ily különös tekintetbe vételt érdemlő családi viszonyok alatt egyebek közt értendő: az „elárvult törvénytelen testvérek eltartása”, — a „férjtől bírólilag elvált anya eltartása”, — a „családtagok eltartása, ha egy tekintetbe veendő eltűnt (elzúllott) férfi családtagnak elhalálózása nem igazolható.”

Ezen rendelkezés az illető védköteles neje vagy gyermekei javára nem alkalmazható.

A tartós szabadságoldás kedvezményében a felek azon esetben is részesítendők, ha a rendes tényleges szolgálat alól való felmentés iránti kérvények tárgyalása alkalmával kitűnik, hogy az illetőknek az utóbbi kedvezményre ugyan nincsen igényök, de különös tekintetbevétel érdemlő családi viszonyok fognak fenn.

D) Az örökösödés mezei gazdaságok birtokosait megillető kedvezmény.

Azok, a kik örökösödés útján jutottak valamely mezei gazdaság birtokába, ha abban maguk gazdálkodnak, és ha ezen gazdaság földjöveldelme elegendő egy őt tagu család önálló eltartására, de viszont nem haladja túl ezen jöveldelmenek négyszeres mennyiségét, a póttartalékba osztandók be, és mint póttarta-

lékosok, nyolcz hét alatt katonailag kiképezendők, azontul béke idejében már csak az időszakai fegyvergyakorlatokra hivandók be, és béke idejében a kivételes tényleges szolgálatra való behívás alól szintén föl vannak mentve.

A ki tehát ezen kedvezményben kívánja magát részesíttetni, kellőleg fölszerelt folyamodványát, az állításkötelezettség tartama alatt, minden év január és február havában a járási tisztviselőnél, legkésőbb azonban a fősorozás idején a sorozó bizottságnál benyújtani tartozik.

A kik az illetőségi sorozójáráson kívül leendő állításukért folyamodnak, egyidejűleg a mezei gazdaság megillető kedvezményre nézve netalán fennálló igényüket is bejelenthetik és igazolhatják.

E) A papjelöltek és papnövendékek megillető kedvezménye.

A törvényesen elismert egyházak és vallásfelekezetek papjelöltjei és papnövendékei, ha már az ujonczállás idejében ily viszonyok közt vannak és besorozattak, kérelmükre a póttartalékhoz osztandók be. Az ilyenek hittudományi tanulmányaik folytathatása végett, békeben és háborúban, mindennemű tényleges szolgálat, a katonai kiképezetetés, az időszakai fegyvergyakorlatok és az ellenőrzési szemlék alól mentesek.

A kedvezményre való igény, az állításkötelezettség tartama alatt, minden év január és február havában a járási tisztviselőnél, legkésőbb azonban a fősorozás alkalmával a sorozó-bizottság előtt folyamodás útján érvényesítendő és a védtörvényi utasítás I. Rész 45. §-ában megszabott és a hittudományok hallgatását, vagy a papjelölti minőséget kitüntető bizonyítvány által igazolandó.

A kik azt kérik, hogy illetőségi sorozójáráson kívül állítsanak, egyúttal az őket, netalán mint papjelölteket és papnövendékeket megillető kedvezményre való igényüket is érvényesíthetik és igazolhatják.

Ugyanezen kedvezményben részesíttetnek utólagosan azok is, a kik állománybavetelök idején (október 1-én) vagy hittudományi tanulmányaikat már megkezdték, vagy valamely papirend noviciátusába fel vannak véve.

F) A népiskolai tanítók, tanítójelöltek kedvezménye és a tanítóképző intézeti növendékek szabadságoldása.

A népoktatási tanintézetek, s nevezetesen az elemi és felsőbb népiskolák, a polgári iskolák és a tanítóképző-intézetek tanítójelöltjei és az ezen népoktatási tanintézeteknél, valamint a siketnémák, vakok és hülyék számára fennálló köztintézeteknél alkalmazott tanítók, valamint a képesített és tényleg alkalmazott kisdidovók, ha már az ujonczállás idejében ily viszonyok közt vannak és besorozattak, kérelmükre a póttartalékba osztandók. Katonai kiképezetetésük végett az oktatást legkevésbé akadályozó időszakban hivandók be, és béke idejében a kivételes tényleges szolgálatra való behívás alól szintén föl vannak mentve.

A nép- és polgári iskolai tanítók sorában mutatkozó vagy beállható hiány ideje alatt pedig, a tanítóképző-intézetek azon növendékei, kik azon év márczius hó 1-én, melyre nézve állítattak, valamely elemi tanítóképző intézet utolsó évfolyamát hallgatják, vagy tanulmányaikat a polgári iskolai tanítóképzőben folytatják, besoroztatásuk esetére tanulmányaiknak befejezetése czéljából, de mozgósítás alkalmával lehető behívásuk fentartása mellett, szabadságra bocsátandók.

A tanítójelölteket és tanítókat megillető kedvezményért folyamodó hadkötelesek kérvényei, az alábbi bizonyítványokkal felszerelve, az állítás kötelezettség tartama alatt, minden év január és február havában a járási tisztviselőnél, legkésőbb azonban a fősorozás alkalmával a sorozó-bizottságnál nyújthatók be.

A kik illetőségi sorozójáráson kívül leendő állításukért folyamodnak, egyidejűleg az őket netalán mint tanítójelölteket és tanítókat megillető kedvezményre való igényüket is érvényesíthetik és igazolhatják.

A kérvényekhez a következő bizonyítványok mellékelendők:

a) a tanítójelöltek részéről:
 az elemi, illetőleg polgári iskolai tanítóképző-intézet utolsó évfolyamának legalább elégséges eredménnyel lett befejezéséről szóló bizonyítvány, és
 az iskolai hatóság abbeli igazolványa, hogy az illetők valamely nyilvános nép-, felsőbb népiskolánál avagy polgári iskolánál a népoktatás terén működnek.

b) A nép- és felsőbb nép- vagy polgári iskolai tanítók részéről:
 az elemi, illetőleg polgári iskolai tanítóképző-intézet bevégezéséről szóló bizonyítvány; ezen bizonyítvány mellékelése azonban az elemi iskolák tanítóitól, tekintettel a tanító-

sorában létező nagy hiányra, egyelőre nem követeendő; és

az iskolai hatóság által hivatalosan kiállított okirat, miszerint valamely nyilvános nép-, vagy polgári iskolánál akár ideiglenesen, akár véglegesen alkalmazottak;

c) az elemi és polgári iskolai tanítóképző-intézetek tanítói és tanárai, továbbá a siketnémák, vakok és hülyék számára fennálló köztintézetek tanítói részéről: a kinevezési okirat;

d) a kisdidovók részéről: a képesítési bizonyítvány és a kinevezési okirat.

A tanítóképző-intézeti növendékek szabadságolás iránti kérvényekhez az iskolai igazgatónak, az intézet látogatását igazoló bizonyítványát mellékelni és kérvényüket a tanítójelöltekre és tanítókra nézve megszabott helyen és időben, avagy utólagosan, de legkésőbb a besorozási év július 31-ig az illetékes járásbeli tisztviselőnél benyújtani tartoznak.

G) Az egyévi tényleges szolgálat (egyévi önkéntességi) kedvezményének, önkéntes belépés által vagy a sorozás alkalmával való érvényesítése, illetőleg a már elismert igényeknek a későbbi ujonczállásoknál való biztosítása.

Azok, a kik az új védtörvény 25-29. §§. szerint az egyévi tényleges szolgálat kedvezményére igényvel bírnak, ezen igényüket vagy előleges önkéntes belépés által, vagy pedig a sorozás alkalmával érvényesíthetik.

Az egyévi tényleges szolgálat azon jelöltjei, a kik önként akarunk belépni, a felvétel iránti folyamodványaikat a védtörvényi utasítás I. Rész 69. §. 3-ik, 4-ik és 5-ik pontjai szerint fölszerelve az illetékes hadkiegészítési kerületi parancsnokságnál legkésőbb azon év febr. hó végeig tartoznak benyújtani, melyben 21. életévüket betöltik.

Azon védkötelesek, a kik az egyévi tényleges szolgálat kedvezményében az állítás alkalmával öhajtanak részesíttetni, teljesen szerelt folyamodványaikat akár azon év febr. hó végeig, melyben a fősorozásra fölhiattak, az illetékes járási tisztviselőnél, akár a honossági sorozójárásbéli fősorozásnál való előveze-ésük alkalmával és pedig orvosi megvizsgálattasukat megelőzőleg — a sorozó-bizottságnál tartoznak benyújtani, és ha a nonvédséghez való beosztásukat kívánják, ez iránti kérelmüket folyamodványaikban szintén elő kell adniok.

Csakis az ujonczállás alkalmával besorozott egyévi önkéntesek helyezhetők át, esetleg a törvény által megszabott szám erejéig a honvédséghez.

Mindazon jelölteknek, kiknek az egyévi tényleges szolgálat iránti kedvezményük, az önkéntes belépésre való jelentkezésnél, vagy egy korábbi állításnál hozott határozatnál fogva már elismertetett, ezen kedvezmény a következő ujonczállásokra nézve is biztosítva marad, ha az igény további fennállását, kellő időben és legkésőbb az illetőségi járásbéli fősorozás alkalmával és pedig orvosi megvizsgálattasukat megelőzőleg bejelentik és igazolják.

társaságok sem ismerték el eddig az új braziliaili kormányt. Az utóbbi egyébként be akarja várni az alkotmányhoz gyűlés határozatát, hogy kérhessze a kormányforma elismerését, melyet a konstituante el fog határozni. A francia ügynökök Braziliában utasítást kaptak, hogy ama jó viszonyt, mely köztük és a császári kormány között fennállott, tovább is folytassák. A többi kormányok is ily értelmű utasítást küldtek képviselőiknek. — Az amerikai világkiállítás. Az észak-amerikai Egyesült-Államok 1892-ben, Amerika felfedezésének négyszázadik évfordulója megünneplésére tudvalevőleg világkiállítás létesítését tervezik. Ez alkalomból óriási emlékkönyvet fognak közrebocsátani, melyben a világ összes nemzetekénél iróitól jelemnnek meg saját nyelvükön irt és egyszersmind angol nyelvre lefordítandó irodalmi dolgozatok. A szerkesztőbizottság részéről Vambéry Armin-hoz felhívás érkezett, hogy az emlékkönyvben maga is működjék közre és a magyar, török és persa írók sorából jelölje ki azokat, kik a vállalatba való közreműködésre felkérendők. Az emlékkönyv munkatársait meghívják a kiállítás megnyitási ünnepélyére és egy utazásuk, mint ott tartózkodásuk alatt vendégei lesznek az Egyesült-Államoknak. Az emlékkönyv kiadásának költségei ennek következtében 50,000 font sterling (mintegy 600 ezer forint) mesés összegre vannak előirányozva.

— Országgyűlés. A képviselőház tegnapi ülésén Hodossy Imre beszélt a költségvetési javaslat ellen. Idezi a kiegyezési törvényt és sajnálja, hogy a kormány abban biztosított függetlenségét teljesen elhanyagolta. Udvartartásunk a kiegyezés szemlével teljesen elmentes. És Tisza Kálmán mentől jobban elter a kiegyezéstől, az ellenzék ostroma annál nagyobb mérveket fog ölteni.

Hodossy Imre után Tisza Kálmán beszélt. Beszédje után az indemnti törvényjavaslatot megszavazták. Mindkét ellenzék ellene szavazott.

Ezután következett a budget. Perczel Miklós általános figyelem mellett beszélt. Kijelenti, hogy a közigazgatás állománya által a nemzetet újabb családás érte. Irányi indítványánál ellen indítványt nyújt be, mely szerint utasítsák a kormányt novella benyújtására és abban legyen kimondva, hogy „a diszpolgárnak megválasztott egyének: magyar r honosok”. Asztóbb személyes kérdésben szözlalt fel. Utána Wittmann és Kapocsfi beszélték.

Legalmak a Házban.

A képviselőház tegnapi ülése olyan óriási izgatottság között végeződött be, a minő a véderő vita alatt sem fordult elő.

A kölcsönös sértegetések folyton ismétlődtek s az ingerültség eddig soha nem tapasztalt fokra hágott.

Mikor Tisza Kálmán beszélt, az ellenzék oldalról hángos beszéd és köhögés szakította minduntalan félbe.

Tisza beszéde folyamán méltatlankodva fejtegette s szemére lobbantotta az ellenzék pártjának, hogy őt, a kit folyton támadnak, nem akarják meghallgatni.

Az elnök Polónyi Gézát, báró Kaas Ivort, gróf Károlyi Gábort ismételtelen rendre utasította. Elnök a Háza appellál, s kijelenté többek között, hogy ő nem tanár, a ki ily „gyermekes” eljárást korholai hivatva volna.

A függetlenségi párt hangos helyesléssel kíséri a gélnöknök ezen, a közpéire tolul jobboldaliakat illető rendre utasítását ismételtelen kiáltva: „Helyre! Helyre!”

A zaj lassanként lecsillapulván Tisza végre ismét szóhoz juthatott. Amde ismét csak néhány mondatot volt képes nyugodtan elmondani. Minden élesebb megjegyzése után feljullt a zaj.

Tisza beszéde folyamán Apponyi gróffal polemizál, s végül a mérsékelt ellenzék és a függetlenségi párt közdemlék öszintéséről emlékeztet meg, mely közdemlék czége alatt az országban szerte ágitálnak, s e közben Kossuth nevével fedezik magukat.

Alig ejté ki Tisza a szavakat, a függetlenségi pártlól többen egyszerre odakiáltottak: Denunciáns!

Erre óriási zaj és láрма támadt.

Alig szűnt meg a zaj egy pillanatra. Irányi Dániel felállott s a méltatlanság és erély hangján követelte Tiszától, adjon azonban felvilágosítást a nyilatkozatai felől, kijelentve, hogy a függetlenségi és 48-as pártiak lojalis érzelmetek már számtalan esetben szóval és tettel is bebizonyították.

Erélyesen oda szölt Tiszához, hogy ha előbbi szavait vissza nem vonja őt rágalmozónak nyilvánítja.

Óriási izgatottság keletkezett a Ház jobboldalán.

Az elnök valamit beszélt, de a falszikótó zajban egyetlen szavát sem lehetett érteni. Alig szűnt némileg a zaj és izgalom, felállott Ugron Gábor, hogy előszóval is nyílt tanácsot tegyen a függetlenségi pártoloyalitásáról. Beszéde folyamán szembeállítja Tiszát Kossuthal s kijelenti, hogy Tisza Kossuthal szemben egy közönséges szájhösködő törpe s nagyon is érthető, ha az ellenzéki pártok az ilyen embernek detronizálására törekednek. Erre az ülés rendkívüli zűrzavar közt feloszlott; még a folyosókon is egyrefelújult a zaj, a lármá, az ingerültség. E jelenetek következményei beláthatóak. A kormánypart formászerűen konsternálva van.

Városi közgyűlés.

Debrecezen, nov. 28. Ma d. e. a városháza nagytanács termében rendes bizottsági közgyűlés tartatott, mely igen szépen volt látogatva. A karzatot a főiskolai ifjúság foglalta el, — melyet bizonyára a Kossuth diszpolgárságára vonatkozó indítvány iránti érdeklődés vonzott e helyre.

Gróf Dégenfeld József főispán 1/10 óra tájban megnyitván a közgyűlést, figyelmezteti a bizottsági tagokat a főbb tárgyra. Felemlíti, hogy Kossuth Lajos nagy hazánfia diszpolgárságára vonatkozólag önálló indítvány adatott be (Felkiáltások: Eljen Kossuth!), mely — a beérkezési sorrendben — a tárgysorozat 19-ik pontja alá vétetett fel. Azonban maga a főispán sem helyesli azt, hogy midőn a haza körül nagy érdemeket szerzett férfit kíván a közgyűlés megtisztelni, ezen ügy tárgyalása a közgyűlés végén történjék. Javasolja, hogy az indítvány tárgyalása a 3-ik pont alá vétésék fel, hogy mindjárt a közgyűlés elején elintézhető legyen (Általános helyeslés).

Nem csalódtunk tehát azon reményünkben, midőn az elnökségtől elvártuk azon tapintatosságot, hogy módját eji az indítvány soron kívüli elintézésének. E tapintatos eljárás illet a legmagyarabb város főispánjához!

Pap Ferenc főjegyző olvassa a szept. és október hónapokról szóló polgármesteri jelentést, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetik.

Zöld Mihály aljegyző olvassa a legtöbb adófizető bizottsági tagoknak (virilisek) 1890-re megállapított névsorát, melyet már közöltünk volt. — Tudomásul vétetik, illetőleg jóváhagyatik.

Kossuth, mint Debrecezen diszpolgára. Többször említettük már lapunkban, hogy Szóke János bizottsági tag 100 bizottsági tag aláírásával ellátott indítványt nyújtott be az iránt, hogy Kossuth Lajos a mai közgyűlés által Debrecezen sz. kir. város diszpolgárává választassék. — Az indítvány teljes szövegét hétfői lapunkban közöltük s előre meg voltunk arról győződve, hogy az egyhangulag elfogadjatik.

Mielőtt az indítvány elfogadtatott volna, Jóna Dániel felszólal s azt hangsúlyozza, hogy midőn a legnagyobb ember diszpolgárságáról van szó, ahhoz se indítvány, se semmi nem vita nem fér, hanem a nélkül, hogy az indítvány felolvassék, egyhangulag kiáltassék ki Kossuth Debrecezen sz. kir. város diszpolgárává!

A közgyűlés azonban jónak látta az indítvány felolvasását, melyet Pap Ferenc főjegyző — folytonos eljenzés közt — fel is

olvass. A városi tanács az indítványt pártolólágtérjeszti elő. (Eljenzés.)

Rác Györgyöt nem elégti ki a kérdés ilyen megoldása. Felemlíti, hogy 1861-ben Debrecezen város közgyűlése városi diszpolgárválasztott Kossuthot, javasolja, hogy az akkori határozat — diszes kiállításban — küldessék el nagy hazánk fiának.

Kiss Albert minden vitát feleslegesnek tart ezen kérdésben, mert szomorú lenne, ha ezen indítványt indokolni kellene Debrecezen város közgyűlésén. Az indítványozók jól tudják azt, hogy 1861-ben milyen határozat hoztatott, de az nem hasonlítható a mai indítványhoz, melyben diszpolgárságról van szó. Az 1861-iki határozatot különben sem kézbesítették Kossuthnak, a mi az akkori intézkömlusztása volt. Javasolja, hogy a mai indítvány értelmében határozzon a közgyűlés. (Helyeslés.)

Kovács Sándor t. ügyész kijelenti, hogy Rác György az ügy állását nem ismeri. Mert igaz ugyan, hogy 1861-ben Kossuth Lajos több más hazafival együtt városi diszpolgárválasztatott, de az nem egy a diszpolgársággal. Ma arról van szó, hogy Kossuth diszpolgárává választassék s szó is a mellett van, hogy a tanács elterjesztés, illetve az indítvány fogadtassék el. (Eljenzés.)

Gróf Dégenfeld József főispán határozatképen kijelenti, hogy Kossuth Lajos egyhangulag Debrecezen sz. kir. város diszpolgárává választatott. (Általános, szűnni nem akaró eljenzés.) A diszpolgári oklevél elküldésével a városi tanács bizatik meg. (Ismételt felkiáltások: Eljen Kossuth Lajos!)

A tárgysorozat többi pontjai.

A közmunka-váltásdíj és költségleőirányzat megállapítása, melyet Beszler Lajos t. tanácsnok referált, minden megjegyzés nélkül fogadtatott el, — de már a csász és kir. lovasság részére építendő lakatya és az arra felveendő nagy kölcsön kérdésénél Kiss Albert igen figyelme-re méltó felszólalást tett, mely a jövőre nézve okvetlenül figyelembe vevendő s ha Debrecezen valóban haladni kíván, akkor követendő is.

Kiss Albert ugyanis kifejti, hogy benne aggodalmat kelt az, hogy különböző lakatyaik építetnek s azokra nagy kölcsönök vétetnek fel, — míg kulturális és jótékonyági téren annyi hiány van városunkban. — Igaz ugyan, hogy a közközház ügyében már történt némi lépés, — de rámutat a reáiskolára, a túltömlött elemi iskolákra, az árvaházak, lelenzházak s más jótékonyági intézmények hiányára. Ha most kaszárnyákra nagy kölcsönt vesznek fel, sokkal jobb lenne, ha az összes építkezésekre szükséges költséget együtt kombinálna, együtt terjesztenék elő. (Helyeslés)

A kaszárnya helyére nézve legalkalmasabbnak látszik a csapó-utcai serompón túlévő terület, mely azonban magánosok birtokát képezi, — ennélfogva a városi tanács megbizatik, hogy a kisajátítási jog megszerzése iránt a kereskedelmi miniszteriumnál intézkedjék.

Élénk eszme-cserét keltett a város némely utczáinak jobb minőségű járdával ellátása iránt alkotott szabályrendelet pótlása és a járda építésre nézve beérkezett ajánlások feletti határozás. A városi tanács a magyar aszfalt részvény-társaság ajánlatát aajálja elfogadásra, mely társaság 45,170 forint hajlandó a járda kiegészítés elvállalni, — Dr. Medve Kálmán, Dr. Kola János és még többen a beton-járda mellett szóltak fel, melynek szintén számos pártolója akad; a kérdés végre

is szavazással döntetett el s a városi tanács javaslata mellett szavazott 58, ellene 57 bizottsági tag, — így a magyar aszfalt részvény-társaság ajánlata fogadtatott el.

A czepléd-, nagy- és kisvárad- és a Széchenyi utcák szabályozási vonalainak megállapítása tárgyában hozott tanács elterjesztés ellen Lengyel Imre felszólal s azt hangsúlyozza, hogy általános szabályozási terv alkottassék, mert eddig az volt a hiba, hogy a hány mérnöke volt a városnak, annyi gondolat szerint építettek az utcákat. Nem fogadjja el a tanács elterjesztést, a közgyűlés azonban elfogadjja.

A dohánygyár telepén eszközleendő földcsere jóváhagyása — törvény értelmében — névszerinti szavazással döntetett el. Valamennyi bizottsági tag (számszerint 127) igen el, tehát a jóváhagyás mellett szavazott.

Választások. Több — titkos szavazás útján megejtendő választás lévén napirendre kitzve, két szavazat-szedő küldöttség alakítottatott.

Az egyik szavazat-szedő küldöttség tagjai (ennel szavaznak a bizottsági tagok A betűtől L betűig bezárólag): Lengyel Imre elnök, Hajdu Ignác és Dr. Legányi Gyula tagok, jegyző Dr. Beszler Lajos. A másik szavazat-szedő küldöttség tagjai (ennel szavaznak a bizottsági tagok M betűtől végig): Simonffy Sámuel elnök, Jóna Dániel és Somogyi Pál tagok, jegyző Zöld M.

A központi választmány tagjaira beadott 128 szavazati lap. Megválasztattak az I-s ökerületben: Buzás Pál 64. Nagy Ferenc 68, Simonffy Sámuel 68, Vásári István 68, Dr. Pallay Miklós 68, L. Nagy Bálint 124, Vecsey Imre 95 s Szepessy Gusztáv 69 szavazattal. II-ik kerületben: Ármós Bálint 68, Jámor Ferenc 75, Csanak József 68, Varga Károly 68, Steinfeld Antal 67, Zöld Mihály 121, Szabó Kálmán 69, Szabó Antal 68 szavazattal. A III-ik kerületben: Bekény Ottokár 68, Váczy János 96, Buday József 91, Ábrahám László 69, Szabó Sámuel 68, Rác György 68, Zádor Lajos 92 s Huber József 68 szavazattal.

Ezeknek a mandátuma 3 évre (1890—1891—1892) szól.

A közizagazgatási bizottságban a bentmaradnak: Vásári István, Nemes Kálmán, Fráter Imre, Márk Endre s Dr. Zelizy Dániel. (Utóbbi elhunyt) Kilepnek: Ármós Bálint, Nánássy Ferenc, Jámor Ferenc, Simonffy Sámuel s Steinfeld Antal. Üresedésbe jött tehát az elhunyt bizottsági tag helyével együtt hat hely. Beadott 109 szavazat s megválasztattak: Ármós Bálint 58, Nánássy Ferenc 108, Simonffy Sámuel 56, Steinfeld Antal 56, Jámor Ferenc 56 s Sesztina Lajos 107 szavazattal. A 3 legkevesebb szavazatot nyert egyén közt sorshuzás döntött, ennek az lett az eredménye, hogy Steinfeld Antal neve huzatott ki, így az ő mandátuma csak 1 évig tart, míg a többieké 2 évig.

Azigazolóválasztmány tagjává választattak felkiáltás útján: Dr. Kola János, Márk Endre, Dr. Popper Alajos, Gönyey Károly s Könyves Tóth Kálmán. A főispán által kinevezettek: elnökül: Simonffy Sámuel, tagokul: Tóth Antal, Sesztina Lajos és Paksy Imre.

A bíróválasztmány tagjává megválasztattak: Nemes Kálmán, Dr. Király Ferenc, Tegedy László, Dr. Kemény Mór és Lengyel Imre.

A számonkérésék tagjává választattak: Ármós Bálint és Steinfeld Antal.

A nyugdíjalapot ellenőrző bizottság tagjává választattak: Szabó Antal, Kovács József, Horváth Mihály, Szatmáry Sándor, Szóke János. A tisztviselőkre széról: Vértessy István, Öry Sámuel és Beke Imre.

Az utolsó fontos tárgy a rendőrkapitánysági tisztviselők és személyzet részére megállapítandó szolgálati egyenruha kérdése volt Kiss Albert kifogásolja a színózat sötét-kék színét, mert emiatt könnyen sárga-feketének látszik a színózat. Világosabb kék színt kíván alkalmaztatni. Mások ismét azt hangsúlyozták, hogy szolgálat közben a főkapitány is köteles legyen egyenruhát viselni. Ezen indítványt azonban a közgyűlés többsége elvetette. A színózat színe egy előbbi közgyűlés határozata értelmében állapítottat meg. Az egyenruházati javaslat különben elfogadtatott.

Közgyűlés vége 2 órakor.

HELYI HIREK.

* Kossuth Lajos hazánk nagy fia, Debrecezen szab. kir. városának, a legmagyarabb városnak diszpolgárává választatott meg, a mai városi közgyűlésen. Öröm és büszkeség tölti be szívünket, a midőn e nemes város fennkölt hazafiságára gondolunk. Debrecezen polgársága, mely Szóke J. urnak, pártunk lelkes és buzgó tagjának indítványát egyhangulag elfogadta; a város közönsége és ifjúsága, mely az ügy iránt mélyen érdeklődött s a meghozott határozatot kitörő lelkesedéssel fogadta: méltók a hazafii köszönetre és hála-lára. Előmerést érdemel gróf Dégenfeld-Schomberg József főispán tapintatossága, ki a félreismertethetetlenül jelentkező helyzetet fel-fogva, hozzájárult ahhoz, hogy az ünnepélyes aktus hangulata semmi módon se zavartassék, valamint a szónokló Kiss Albert ref. lelkész és orsz. gy. képviselő, továbbá Kovács Sándor t. ügyész fellépése, kik éppen a kellő merderbe terelték felszólalásukkal az ügy menetét. Nagy vigasztalására fog válni az agg száműzöttnek a mai nagy esemény híre, éppen most, a midőn törvénytörési számtűzésének közelgésébe borong, de intés leend azok számára is, a kik Kossuth Lajossal szemben köteleességüket nem teljesítik. Debrecezen mai közgyűlése országzerte bizonyára óriási lelkesedést keltend, országzerte például fog szolgálni, mert illet e város polgárságához, hogy az 1848-iki nagy alkotásokra, az 1849-iki egyttlételel felelhetlen napjairól meg-mlékezzvén, leróvja halálját az élő legnagyobb magyar iránt. Eljen Kossuth Lajos! Eljen Debrecezen sz. kir. városának lelkes polgársága!

* András napja lesz holnap s ez alalomból városunk több derek polgára tartván névnapját, nekik sok szerencsét kívánunk. Felemlítjük, hogy régi szokás András nap estején böjtöt kezdeni 24 órára s a ki ezt megtartja, az megálmódja, hogy ki lesz a vőlegénye. Ma este szintén régi szokás szerint — a z ólomöntés is elővétetik.

* Próbabál. Folyó évi decz. hó 4-én, szerdán a „Korona” szálloda tánctermében próba-bált tart Alföldy Károly, a jőnevű s igyekvő helybeli táncmester, ki kezdő és

A „DEBRECZEN” TÁRSÁJA.

I. A tenger — e jó öreg ur — A gyermek-embert nagyon szereti, Nyalánságát is ösmeri, Ezért lökdös ki jökedvében Mindenféle csiga-bigát neki. II. A szép, fehér sirályokat — Ahogy ottfenn csikázva szállanak A fénylő tiszta légben — Gyakran és hosszan el-elnezem; Miért? magam sem tudnám hirtelen Megmondani. Bizonynal az tetszik nekem, Hogy szabadok, vagy boldogok, És szíven fáj, ha arra gondolok, Hogy az ember, bár lelke van, Szilódk mint a rab És szabadsága mindörökre csak Tündöklő paradox marad... III. Mily szép egy suhanó, Vitorlázárnyon röpködő hajó! Hogy szeldeli a kék habot! Míg egyszer csak vitorlát, esónakot Elféd a vizek hamvas távola... Egy-egy ragyogó, kedves álom is És így tűnik tova. A „Debrecezen”-nek írta: Erdődy Sándor.

Orth János.

Mindenki tudja, hogy Salvator János es. és kir. főherceg, előbbeni, meglehetősen jó hangzású nevét az igen is közönséges, mondhatni nyárspolgárius, „Orth” névvel cserélte föl. Ha Salvator János érdekes ember volt (a minthogy az is volt) úgy Orth János még inkább az. Hogy egyebet ne említsünk, ennek az újdonsült Orth Jánosnak, ha megmarad Salvator Jánosnak, a többek között joga van Ausztria és Magyarország trónjához. Az igaz, hogy ebben a jogában tizenkilenc, más főherceg előzi meg — úgy, hogy ő csak a huszadik helyen következik a trónöröklési sorban. De hiszen az mindegy. Ha Orth Jánosból császár és király soha sem is lett volna: azért még mindig őt tekinthette volna a világ dinasztia legérdekesebb, legönállóbb és legszénialisabb tagjának. Most már nem tagja Európa legnagyobb és leghatalmasabb uralkodó-házának. A főherceg, aki büszkesége lehetett volna a Habsburg-dinasztiajának és talán diadalmas, lángelméjű vezére egy óriási hadseregnek; mint egy megunt, terhes nyágtól, ny vált meg a főhercegi méltóságától. Letette címét, hivatalát, rendjeleit, méltóságát s a mi még soha meg nem történt osztrák főherceggel: polgári nevet vett föl s polgári foglalkozás után nézett. A trónöröklési rendben 20-ik sorsszám alatt előjövő főherceg — saját kívánságához képest — egyszerűen töröltetik. Salvator János nincs többé; van egy bátor, eszes, vállalkozó demokrata Orth János, de ennek semmi köze többé Ausztria és Magyarország uralkodó házához. Orth János elment a tengerre — kenyeret keresni, arca verejtékével, szíve bátorságával. A nagy mo-

narchia nagy hadseregének reménybeli nagy hadvezére — egy óceán-hajó kapitánya lett, aki parancsot nehány tuczt matróznak s aki küzd a létért és a mindennapi betevő kenyérért. Romantikus regényben sem igen találunk ily érdekes alakot: császári és királyi főhercegből lett — hajóskapitány. Az Orth Jánossá lett Salvator főherceg, mint tudva van legbensőbb barátja volt a mayerlingi tragédia hősenek, a boldogtalan Rudolf főhercegének. Aml öket öszefűzte: az több volt, mint atyafiságos vonalom — A két ifju Habsburgot ugyanazon modern műveltség, ugyanazon liberális világnézet, ugyanazon reform szellem hatotta át. Ezt a barátságot a Burgban gyanus szemmel nézték. — A monarchia trónörökösét féltették a tulságon szabadelvű katonai czop-fot, előítéletet, ceremóniakodást s az udvari élet kicsinyes nagyzolását, a nagyfejű kisemberek hiuságát gnyololó, demokrata főhercegtől. Sikerült is az udvari intrikáknak odavinni a dolgot, hogy a két, egymáshoz annyira méltó, liberális Habsburg közt szakadás álljon be. — Rudolfot elszigetelték legöszintébb, leghőbb, bár legkülönczebb barátjától. De még ez nem volt elég. A szabadelvű főherceg, kinek önméltósága, kritikai szelleme állandó szálka volt az udvar szemében, rendszeres mellőzés tárgya lett. A katonai czopf soha sem tudta János főhercegnek megbocsátani, hogy az ugynevezett ö-osztrák tradíciókat kegyetlenül megbírálta és e korba nem valóságukat kíméletlenül kimutatva, az új szellem, a fölvilágosodás, a humanizmus nevében az ítéletet fejükre olvasta. A czopf ezt az alapos megtépázást soha

sem bocsátotta meg a főhercegnek. És miután a czopf a legengesztelhetlenebb bosszualló a világon: a kritizáló főherceg csakhamar tapasztalta, hogy a czoppal büntetlenül kikötöni nem lehet. A szabadelvű, a szenális főherceg versességét szenvedett az osztrák czopp-fal szemben, de miután magát megalázni nem akarta: nem maradt más hátra, mint otthagyni a tért, ahol csak a szabad mozgás, az önálló gondolkodás, az eredeti világnézet tilalom és csak az előírt, a hagyományos, az ósdi, a czoppfos rendszer van eltűrve. Van alami fátumszerű abban, hogy az uralkodó háznak két legönállóbb gondolkozásu, legtanultabb, legnépszerűbb két tagja egymásután tűnik el az események színteréről. Az egyik nyugalomba küldi magát egy revolver lövéssel a mayerlingi kastélyban, a másik eléget maga mögöt minden hidat, ami visszavezetné a diasztintába és eltűnik a tőmegben. A jövő uralkodója és a jövő hadvezére egymásután hagyják oda a tért, amelyet a végzet számukra kijelölt. Mintha nem találtak volna magukhoz alkalmasnak, lelkűkhöz, becsvágyukhoz méltónak azokat a viszoayokat, amelyekbe egyéniségüket, akaratukat világnézetüket be kellett volna illeszteniök. Nem, nem nekik való világ volt az, amiben születtek. Az egyik jobbnak találta leköltözni a bécsi kapuczinusok templomának csöndes kriptájába, a másik helyesebbnek látta elmenni a tengerekre. Az a sir nyugalmát, ez a tenger szabadságát kereste. Akár ez, akár az, mindegyik többet ér annál a rabságnál, ami a Burgban elhervaszt minden magas becsvágyat, minden szárnyalásra teremtett önálló szellemet.

lenő r z ó
tak: Szabó
hály, Szat-
s z t v i s e
án, Öry Sá-

edőrkapitány-
résztve meg-
ye n r u l a
asolja a zsi-
tatt könnyen
a zsinórtat.
alkalmaztatni.
ogy szolgálát
k ö t e l e s
e l n i. Ezen
többsége el-
bbi közgyű-
latott meg-
ben elfogad-

gy fia, Deb-
legmagyarabb
választatott
a. Öröm és
pidón e nemes
lunk. Debrec-
rnak, pártunk
t egyhangu-
e és ifjusá-
deklódott s a
lelkesezéssel
buetre és há-
Degenfeld-
tossága, ki a
elyzetet fel-
z ünnepléses
se zavartas-
se Albert ref.
ovábbá K o-
kik éppen
alásukkal az
fog valui az
semény hire,
finti száműze-
intés leend
h Lajosnál
besitik. Deb-
te bizonyára
gszerte pól-
város pol-
nagy alkotá-
edhetlen nap-
láját az elő
Kossuth La-
rosának lel-

s ez al-a-
gára tartván
k kívánunk
drás nap es-
ki ezt meg-
a vélegetye-
erint — a z

hó 4-én,
szertmében
y, a jónévű
k kezdő és

És miután
bosszualló
csakhamar
enél kiköt-
seniális fő-
ztrak czopf-
gáláznai nem
nt otthagy-
s, az önálló
tilalom és
z ódi, a

hogy az
dolgozása,
e egymás-
ról.
agát egy
elyben, a
hidat, ami
eltűnik a

hadvezére
amelyet a
nem talál-
lelkűkhöz,
viszoayo-
atukat vi-
eniök.
lt az, ami-

öltözni a
ndes krip-
elmenni a
r szabad-
mindegyik
Burgban
minden
ct.

hajlandó tanítványaival, iskolájának eredmé-
nyét ismételtelen be fogja mutatni. Kezdeté 7
órákor. A t. cz. szülőknek s az érdeklődő
közönségnek hét órától kilenczig, a tanítvá-
nyaimmal, bemutatom tanításom eredményét.
Kilencz órákor a tánczrend kiosztatik. — Ez
alkalommal oda törekszem, hogy ezen estélyt
tanítványaim, mint igen tisztelt vendégeim ke-
délyesen tölthessék el. Belépti-dij személyen
kent 1 frt. Jegyek előre válthatók Szent-ki-
rályi és Kalenda urak norinbergi — s Beke
László ur dívat-üzletében és este a pénz
tárnál.

* Felolvasás A központi közlelmzési
vásárcsarnokról Dr. Balkányi Miklós ügyvéd
ur által tartandó megismertető felolvasásra,
1889. november 29-én pénteken délután 3
órára, a városháza nagytermében polgármeste-
rűk többekhez meghívást intézett.

* Egyházi közgyűlés Az ágost. hitv.
evaug egyház f. é. decz. hó 1-én vasárnap d.
e. 11 órákor az imaházban egyházi közgyűlést
tart, melyre az egyház tagjai tisztelettel meg-
hívataknak az elnökség által.

* Floridor ur zóna-szivarjai. A Böhm-
kávészárák egyik zugában kedélyes szinészkom-
pánia verődött össze.

Éppé a direktor adja a szó-bankot, mi-
kor egyszerre csak torkán akad a beszéd.

A cimborák meghökkenve rá bálnak,
és csak akkor látják, hogy Floridor ur, a komi-
kus egy jó husban levő vastag szivarból
kegyetlenül pöfkélt a direktor orra alá.

Megjegyzendő, hogy e derék teorista és
direktor, nagy gourmand szivar dolgában. —
El is állt a szava nyomban, a mint megüté
finyas szágószervét a komikus szivarjának
ambrozianál istenibb zamataja. Egy darabig
csak kéjelgett a cigáró füst remek illatárában,
de végre is megszólalt.

— Te Floridor, honnan a patvarból te-
lik neked ilyen drága csutkára.

— Hm... ümmögött jelentégteljesen
a komikus — mit gondolsz, mennyiért vesz-
tegetik darabját?

A direktor szakértő szemmel vizsgálja az
odanyújtott kapitalis füstölt.

— Hát kóstál vagy 11 vasat!

Floridor ur fülebe sugja nagy titokban:
— Dehogy öregem! Csak egy garas
az ára. Ez tudod aféle protekciós állam-
hivatalnok szivar. Kassán gyártják fincz-
méltsóságok részére és csak azoknak adják el
garasával a specia litás tőzsdén.

A direktor nagyot nyelt erre az infor-
mációra.

— Aztán mondjad csak Floridor, nem
kaphatnék én is ebből a protekciós sziv-
varból?

A komikus fejszólva töpreng e kér-
désen.

— Tudod mit — szolt pártfogó hang-
lejtéssel — protegálni foglak. Talán sikerül
valamit kivívni. Mindenesre menj holnap a
főtőzsdébe és kérjél hivatalnok-szivat. — De
hivatkozzal reám . . .

Floridor másnap reggel oda lóttat a
tőzsdetulajdonoshoz és felkérte, hogy a derék
principálisnak jó fajta o p e r a s t szolgáltat-
son ki, még pedig garasával darabját. A hiányt
ő pótolja.

Csakugyan! Délben beállt a direktor.
Bevárta a kedvező pillanatot, mikor egy vevő
sincs az üzletben és nagy trémával, titkazo-
san, szemhunyogatva odasugja:

— Kérek 10 drb hivatalnok-szivat.

— Ah... Floridor ur már szololt fe-
löle! — Tessenék.

A vevő arcán leirhatlan boldogság su-
gárzott. Még csak nem is roppantotta meg a
végét ezeknek a protekciós szivaroknak.

A direktor még aznap este felrándult
Budapestre. Az uton mindösze egy ilyen ol-
csó szivarra gyújtott. A többi kilenczettel a
főváros szinész-köreibe keltett óriási szen-
zációt.

A központi „igazgató-tanács” titkára
ámulva rázta öreg fejét.

— Ördögönz miniszterium, hát már z ó-
n a s z i v a r o k i s v a n n a k. Tudod mit, küld-
jél nekem vagy 100 drbot Debreczenből.

Mire a direktor haza került, már itthon
sürgöny várt. A titkár sürgönyileg eszközölt
pórtendelést: Vegyél el 800 z ó n a s z i-
v a r t. A n a p o k b a n j ö n u j a b b r e n-
d e l e s.

Másnap a direktor ünnepléses arcczal
lép a tőzsdébe és büszkén kér 300 hivatalnok
szivat.

A tőzsdéi Vénus szeliden mosolyog:

— Sajnálom, de két nap óta e szivarok
ára 9¹/₂ k r a j c z á r. Megszűnt a hivatalnoki
kedvezmény. Ha parancsol ebben az árban?

A direktor felelet helyett dühösen mor-
gott egy takaros átkot és elléalt. Még az
nap kiszült Floridor ur turpissága. A

direktor nyomban fellelegrafál Pestre: „Hi-
vatalnok szivarokat Floridor komikus szállítja
— garasával. Tessenék hozzá fordulni.” Azóta a
komikushoz nyakra főre jön a megrendelés.
Kénytelen volt megsürgönyözni, hogy az egész
csak egy farsangi móka volt.

A „központi szinész-tanács” főmftija
pedig bizonyára erős dorgatoriumot intéz a
tréfacsinalókhoz, a méltóságával üzött méltat-
lan játék miatt.

* A debreczeni vadásztársaság vasár-
nap, december 1-én délelőtt 10 órákor a
városház tanácstermében közgyűlést tart. —
E l n ö k s é g.

* A kereskedő ifjak estélye a Koroná-
ban. E hó 30-án, szombaton este 8 és fél
órákor — a kereskedő ifjak önképző egyesü-
letének dalköre által rendezendő zártkörű dal
és zeneestélyre a meghívók szétküldettek, ha
azonban a meghívók címzették kezéhez pon-
tosan nem kézbesítették s erre igényt tartá-
nak, kéretnek az iránt Kunz J. és Trsa urak
üzetében jelentkezni. — F e l v i l á g o s i-
t á s u l. Az estélyre meghívottaknak tekin-
tetnek: törvényszéki, városi és megyei tiszt-
viselők, pénzügyeztetek, biztosító intézetek hi-
vatalnokai, jogakadémia, gazdasági tanintézet
és ker. akad. hallgatói és magától értődik,
az összes kereskedő fiatalok.

* Vállalkozók figyelmébe A m. kir. ál-
lamvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir.
vas- és acélgépgyár igazgatósága az 1890. évben
szükséges 110 koc-irakomány darabos pirszen
és mosott apró kovács szén, 60 kocsi rakom-
mány öntési czielokra szolgáló osztraui pirszen
zártkörű pályázat útján való biztosítása cze-
lából pályázati felhívást bocsátott ki; — mit
is oly megjegyzéssel hozunk a vállalkozni
óhajtók tudomására, hogy az 50 kros bélyeg-
gel ellátott ajánlatok, melyekben az egyes-
gárak loco Budapest Józsefváros és Diósgyőr
állomásra kintudatandók, nevezett gyár igaz-
gatóságához Budapestben f. é. deczember 20-ig
benyújtandók. Debreczen, 1889. november 23.
A kereskedelmi és iparkamara.

* Színház Tegnapelőtt a „Kapitány kis-
asszony”-t játszották, ez idényben másodikszor.
Kopácsi Juliska (Marjolaine) — a mennyiben
nagy foku indispozicziója engedte — csinosan
énekelte egyes számokat. Játékából az eleven-
ség még mindig hiányzik. E l l i n g e r Ilonka
(Aveline) minden dévajáságát és kellemét moz-
gósította a publikum meghódítására. K a r a c s
(Frikkel) igen szépen énekel s mozogai is
tudott, elemében volt H a d a i (Hannibál), a
kómikumban pedig kitűnő nyújtottak R ó n a s-
z é k i (Palamed), B a l a s s a (Petersoup)
és H e g y e s i (polgármester). A vig legé-
nyek kara jó volt, a karok máskor ingadoztak;
a zenekarban több ízben kitűnt a nagy bőgő
szabatos játéka. Közönség alig volt jelen.
— Tegnap adták a nálunk oly viharos multu,
annyi sok ügyes primadonna által (Pálmai Ilka,
Margó Czelia, Serédi Sarolta, Kopácsi Juliska,
s most legújabbán Somlóné) játszott s tegnap
itt éppen 36-odszor adott „Nebántsvirág”
című operettet. — A zenei szépségek és a
frivolóságok dolgában oly gazdag operettet hosz-
szú időre nem látjuk viszont, mert a két éves
jogdíj színházunkra nézve megszűnt. Tegnap
kis számú publikum nézte végig, igen jó elő-
adásban. A csekélységek közé tartozik pl. az,
hogy a zárdai növendékek 2-ik karában az
éneklok kissé elsiettek a zenekartól. Az ösz-
játék jó, s különösen élénk s mozgalmal volt a
színházi jelenet, melynek lelke H e g y e s i
(szinigazgató), tökéletes bravourral játszott.
S o m l ó n é (Czimszerep) sok tapsot kapott
szép énekléseért, egyes számait meg is újrázták,
a nála már megszokott jó kedv sem hiányzott,
— sőt az utolsó felvonásban tul is capott a
határát; tiszta szép hangokat hallottunk tőle
az „Alleluja” dalában s szép koloraturáját
több számban ragyogtatta. — Utána R ó n a s-
z é k y (Celestin) kapta a legtöbb megérde-
melt tapsot — P ú s p ö k i (örnag) ez estén
ismét legjobb alakításainak egyikét mutatta be,
minden mozdulata, szava, egész megjelenése
nagyon hűen jellemző és mulattató volt. Jól
játszott még: L o c s a r e k n é (Fejedelem-
asszony), V a l e n t i n énekelte Champlatreux.
A zenekar ez estén hibátlan volt. Kellemet-
lenül hatott a közönségre, hogy a vas függöny
a 3. felv. előtt egyszer hirtelen vissza ereszt-
tetett s csak jó idő múlva emelkedék föl. —
Több vigyázatot! (H—sz) — T é v e s z t ő t u d-
s í t á s. Megint olvassuk a budapesti lapok ha-
zudozó tudósításait. Azt írják egy lapnak, hogy
a felelevenített régi operettek közül csakis a
„Kapitány kisasszony” hozott jóvedelmet. Ez
állítás valóságát illusztrálja azon tény, hogy
valamennyi között a „Kapitánykisasszony”-nak
volt a legkevesebb vonzóereje; először 13 frt
plusz tegnapelőtt 3 frt deficitet — eredmé-
nyezett. K o p á c s i J u l i s k a k. a. legközelebb ven-
dépzserepelni fog Aradon, Krecsányinál. J u t a
l o m j á t é k a lesz a mi kedves művésznőnknek
L o c s a r e k n é n a k a j ö v ő h é t e n. Előadatik a
„Trapezunti hercegnő” az régi bohókás operette
a melynek mindvégig kacagató jelenetein oly
szívesen mulatott a közönség — régebben,
mert van bizony 6—7 éve, hogy e darab nem
adatott. Késégt lenni nagy közönség lesz je-
len s ha valaki, ugy Locsarekné az, ki a sok
derült percért az elismerést méltán kérheti.

* A szomszédokból. K o s s u t h o n t a-
t a n i t á s a e l l e n. H—Böszörmény városa
e hó 24-én tartotta m-g rendkívüli közgyűlé-
sét, melyen nagy lelkesedéssel, egyhangulag
elfogadták ifj. S ó v á g ó G á b o r ügyvédnek, a
függetlenségi párt elnökének indítványát. Ez

az indítvány a honpolgársági törvény illető
paragrafusának Kocsuth Lajosra nézve meg-
változtatását kéri az országgyűléstől. A város
ily értelmű följelentést fog intézni a törvényho-
záshoz s egyszersmind megfogja azt küldeni a
megye összes községeknek. — K e r e s k e-
d e l m i k a m a r a N a g y v á r a d o n. —
Dóry József főispán e hó 28-ára rendkívüli
közgyűlést hívott egybe, melyen a létesítendő
kereskedelmi és iparkamara ügyében megadandó
segély iránt tanácskoznak. A kezdeményező
lépést e tárgyban a kereskedelmi csarnok
tette meg. — A k a m a r á k b e o s z t á s a.
A szolnoki ipartestület előjárósága a napila-
pok ama hírére, hogy a kereskedelmi ipar-
kamarak kerületeinek új beosztása akként
eszközöltetik, hogy Jász-Nagykun-Szolnokvár-
megye a budapesti kereskedelmi és iparkamara
kerületéből kivételük és a Szegeden felállít-
tandó kamara kerületéhez csatolatik, azt hatá-
rározta, hogy ezen kamarai-beosztás lehető
megelőzése céljából a kereskedelmi minisz-
terhez kérvényt intéz, ennek pártolására a
megyebeli ipartestületet felszólítja és hogy e
kérvény előnyös elintézése érdekében való köz-
benjárásra a megye országgyűlési képviselőit
felkéri.

* Gyászjelentés. Mély fájdalomtól lesuj-
tott szívvel tudatjuk kedves nóm, édes anyá-
nak, jó leányunk, illetve menyemnek, s jó ro-
konunk, néhai Polgár SALÁNKI MIHÁLYNÉ
szül. Kovács Julianna asszonynak f. hó 28-án
reggeli 5 órákor, élete 22-dik, boldog házasa-
sága 3 ik évében egy hétig tartó szenvedés
után történt gyászos elhunytát. A megboldo-
ultnak földi részei november hó 30-án dé-
lután 2 órákor előbb a kispéterfia 754 számú
házunknál majd a református nagy templom-
ban tartandó gyász isteni tisztelet után a
hatvan-utcai sírkertbe fognak nyugalomra tétel-
ni. Mely végítzettségétélre rokonainkat és ös-
merőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Az
elhunytak édes atya, Kovács Ferencz nevé-
vel Molnár Máriaival, férjének édes atya öz-
v. id. Salánki Ferencz gyermekeivel, u. m. Fe-
rencz nevével Csobán Erzsébettel s gyerme-
keik, Róza és Gyula. A boldogultnak bánatos
férje, Salánki Mihály, gyermekei Julianna és
Erzsébet.

* Illatszert-lévelkék. E levelkék elkerül-
hetővé teszik, hogy az illatossá teendő tárgy
illatos folyadékkal megbintessék, mi által az
illető tárgy sokszor kárt szenved. Az illatszert-
papiros egyszerű impregnált iv, mely kis me-
zőkre van osztva, s hogy könnyen megtehető
legyen, át van lyukgatva. Egy vagy két ily
szelvény ruha közé téve, ezt teljesen illatossá
teszt és szaga nem átható. Ha valaki folyékony
illatszert akar készíteni, letép egy szelvényt,
és ivből, kis üvegszékbe dugja és egy gyűszűnyi
szeszit önt hozzá, mire kissé megrázza és azon-
nal a legfinomabb esszenciával bir. Ha erősebb
illatot akarunk előidézni, több szelvényt kell
az üvegszékbe tenni. — Vízrel is le lehet ön-
teni a szelvényeket, csakhogy akkor természet-
esen gyöngébb a folyós illatszert. A fentalálto kö-
lönben nemcsak papirost, hanem a legkülönbö-
zőbb szövötteket is impregnálja hasonló czielból.
A levelkéket következé módon készíti: Egy
kilo viaszszappant egy kilo glycerin-vagy
stearinszappannal (ez utóbbi nehezebben oldó-
dik) 2 kilo tiszta szeszben oldja fel és oldat-
hoz 1/4 résznyi (1 kilo) illatszert tesz hozzá. E
keverék elkészülvén, hozzáad 1 kilo thymolt
1/4 kilo mosuzat és 1 nyolczad kilo tibetet,
ugyszintén 1 kilo lejártot vizet és ele-
gyet hirtelen tűznek teszi ki, hogy
felforrjalja. Mihelyt az elegy felbuzog, azon
forrón ecsettel az illető szövötte, illetve pa-
pirosra rákeni, vagy ismételt bemártással meg-
itatja. Ezután a papirost lassan kihűti és meg-
száritja.

* A hozomány ellen. A konstantiná-
polyi örmény patriarcha pástörlevelet inté-
zett híveihöz, melyben élesen kikel az örmény
családapák közt lábrakapott azon divat ellen,
hogy leányaikkal hozományt adnak. A pástör-
levél igen károsnak mondja ezt a divatot és
keményen elítéli azokat, a kik hódolnak neki.
Sajnáljuk, hogy az egész pástörlevelet nem
közlhetjük, mert megvagyunk győződve, hogy
igen szívesen olvasnák Magyarországon is a
családapák. De mit szólóának hozzá a házasa-
landó fiatal emberek?

* A dr. Popp féle anatherin készítmé-
nyéről szóló és lapunk mai számában fog-
lalt hírdetést, ajánljuk olvasóink becses figye-
mébe.

Hazánk s a külföld.

— Véres kardpárbaj. Véres kardpárbaj
folyt le a fővárosban, melynél mint ellenfelek
Nopcsa Elek báró orsz. képviselő és Bartók
Lajos szerkesztő állottak egymással szemben.
A párbajra a „Bolond Istók” vasárnapi szá-
mában megjelent ama tréfás hir adott okot,
mely azt mondja, hogy Nopcsa, mint balettán-
czos föl fog lépni az operában. Nopcsa sértve
érezte magát a vicczelődés által s Aczsi báró
és Fáy László segítségével kihívatta Bartókot,
a „Bolond Istók” szerkesztőjét. Bartók a ma-
ga részéről Ugron Gábor és Komjáthy Béla
orsz. képviselőket nevezte meg segédeül. A
két fél segédei a nemzeti kaszinóban jöttek
össze s Bartók segédei kijelentették, hogy
noha felük sértenei nem akart, de azért kész
fegyveres elégtételt adni. Erre kardpárbajt
állapítottak meg első vére. A párbaj egyik
fővárosi vívoteremben történt meg s azzal
végződött, hogy Nopcsa jobb könyökén na-
gyobb vágást kapott, míg ellenfelének nem
esett baja. A felek a párbaj után nem békül-
tek ki.

Közgazdaság.
Gabnaárak. (Budapest terménytőzsdé
nov. 27.) Buza tavaszra 8.61 pénz, 8.63
áru, buza őszre 7.95 pénz, 7.97 áru, —
május—juniusra —. — pénz, —. — áru.
Tengeri 1890. máj.—jun. 5.25 pénz,
5.27 áru, jul.—aug. —. — pénz, —. —
áru. — Zab tavaszra 7.39 pénz, 7.41
áru, őszre —. — pénz, —. — áru. Ká-
posztarepce augusztus—szeptemberre
12. 1/2 pénz, 12.25 áru.

Hivatalosan felmondattott ma 400
mm. szilva f. hó 29-én leendő átvé-
telre.

— Sertésvásár. A kőbányai sertéskeres-
cearnok távirata, nov. 26. Az üzlet változatlan.
M. urasági öreg nehéz 47.—48.00—frtfg mag. urasági
fiatal nehéz 49.—50.—frtfg mag. urasági
fiatal középs 49.—49.50 frtfg, magy. uras.
fiatal könnyű —. — frtfg, magyar szedett
nehéz 46.—47.—frtfg, magyar szedett
középs 47.—48.—frtfg, magy, szedett könnyű
45.—46.—frtfg, romániai bakonyi átme-
neti nehéz —. — frtfg, rom. bakonyi át-
meneti középs —. — frtfg, romániai ba-
konyi átmeneti könnyű —. — frtfg, rom.
átmeneti eredeti középs —. — frtfg szerb.
átmeneti nehéz 46.—47.—frtfg szerb. átme-
neti középs 46.—47.—frtfg, szerb. átmeneti
könnyű. 45.—46.—frt. hisz a vasutról má-
szája —. — frtfg, hisz 1 éves élőszuly-
ban —. — frtfg hisz két éves élőszulyban
(makkos) —. — frtfg, öreg makkos sert-
tés élőszulyban, 4% levonással —. — frt-
fg. Az árak hialat sertéseknél páronkint 44
kgl. 4%-os levonással métermázsánkat ér-
tendők. Romániai és eszteribai sertéseknél, me-
lyek mint átmenetiek, adtak el, a vevőnek
páronkint 4 forint aranyban vám fejében meg-
térítettik.

Apró cseprő.

A sérelem Roquelaure herczegnek je-
lentette az udvarmestere egy izben, hogy
két udvari hölgy kegyetlenül hajba kapott.
— „Neveztek egymást csunyanak?” kér-
de a herczeg.
— „Ázt nem tették”, felelt az udvar-
mester.
— „Akkor hát nincs baj: ki fognak bé-
külüni”, vélte megnyugodva Roquelaure.

Bölcsesség.

A nagy tudós csak dolgozik
Sok hosszú éjszakán,
Tollából, mint a vízfolyás,
Ömlik ki számára szám.

Mi jobban értjük, kedvesem,
A matematikát,
A számra számot tesszük ök,
Te tedd a számra... szád!

„M. S.”
A férj nem csal alyan és nemtelenül, ha
a felesége nem tud semmit. . . Már hogy titkol,
bizonnyitja kímélő türelmet. . . En Istennem!
Önök férjese asszonyok mohó vágya mindent lát-
ni, mindent tudni, ha a szivük vére árán is, bi-
zony a legesetlenebb dolog a világon. A hitvesi
hűség, a meyet önök követelnek, szinte képtelen
ritkaság. . . Ha én önöknek volnék, a helyett,
hogy nagyra nyitnám a szememet, mentől jobban
látni, inkább elfődném a kezemmel, hogy annál
világtalanabb legyek. . . Ne kívánjanak egy
főrtől olyit, a mit nem adhat és elégedjenek
meg azal, a mi van: kihatás vonzódsával,
kedvezésével, maradvánód barátágával. Ez foly-
tonos boldogságot ígér. . . A többi regény;
hagyják azt a könyvekre és ne elegyítsék az
életbe.

Ohnet.

A plasztikus természet sok eszközt
nyújt az embernek arra nézve, hogy mu-
lasztásai helyrehozassanak, hibák kijavit-
tassanak; kell azonban, hogy ilyenkor az
erkölcs szelleme segítsen, vagy legalább ne
zavartassék működésünkben.

Siller,

Debr. színház.

Holnap, pénteken, 1889. nov. 29-én,
páratlan bérletben, itt először:

NORA.

Szinműt 3 felvonásban. Irta: I b s e n.

Előkészületen:

Bellevillei szüz.
Operette.

Feloldó szerkesztő Gáspár Imre
Kiadó Kutasi Imre

Szíves tudomására hozom a t. közönségnek, miszerint üzletemet az őszi- és téli időnyre

bel- és külföldi szövetekkel
nagyválasztékban felszereltem. Ajánlom azok között különösen **brassói szövet készletemet.**

Saját üzletemben készült, kitűnő szabású és jó minőségű **KÉSZ FÉRFI- és GYERMEK OLTONYOK**
és

UTAZO BUNDAKBÓL
nagy raktárt tartok s azokat határozott, jutányos ár mellett a t. közönség rendelkezésére bocsátom.

Mérték szerinti rendeléseket
gyors és szolid kivitelben teljesítek.

A t. közönség által tanúsított bizalmat megköszönve, kérem szíves ezentúl is szerencsételni.

Teljes tisztelettel

SZEDLAK JÓZSEF.

Korona-forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni fióktelep árucaarnoka.

Kitűnő olasz gesztenyét, theát,
VALÓDI ANGOL RUMOT,
szepességi főzelékeket,

ritka jó minőségű

KÁVÉKAT

és minden e szakmába vágó cikketek jó minőségben, jutányos árak mellett ajánl

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet

debr. fióktelep árucaarnoka
nagy-várad-utca, megyeház mellett.

Korona-forrás!

KASZANYITZKY ENDRE

előbb

KUHINKA ISTVÁN K.

üveg-, porcellán-, lámpa- és háztartási cikkek raktára

DEBRECZENBEN.

Ajánlja pontos kiszolgálást és gyári árak mellett az őszi és téli időnyre újonnan érkezett és nagyválasztékban berendezett **Ditmar- és Brüner-féle** a legjobbnak elismert gyártmányú **salon, függő és asztali petroleumlámpáit**, s minden hozzátartozó cikkek nagy raktárát.

Tisztelettel

KASZANYITZKY ENDRE.

Képes árjegyzékek kiadására bérmentve.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy mindenem **kézimunkáim és hozzávaló kellékeket.** a raktár túlterhelése folytán, mártól kezdve teljesen a beszerzési áron adatnak el.

Egyidejűleg ajánlom dús raktáram mindenemű **férfi, női és gyermek fehérnemű és Jaeger árukban, női triko derakok, fiu és leány triko ruháskák, Berlini és triko sapkák, Női és gyermek bolgár (kapsos) fejkötők, wuffek, gallérok** és mindenemű női divat és pipere cikkek a legolcsóbb árak mellett.

Györi Ignác

Debreczen, főtér a Bika szállóval szembe.

Richter-féle Horgony-Epítő-Szekrények

a legjobb és legolcsóbb ajándékok maradtak, három éven felüli gyermekek számára. Legolcsóbbak azért, mert azoknak színes kövei majdnem elpusztíthatatlanok, úgy hogy a gyermekek éveig játszhatnak velük. Minden valódi Epítő-Szekrény pompás mintafüzeteket tartalmaz és később kiegészítő-szekrény által rendszeresen megnagyobbítható. Ár: 40 kr., 70 kr., 85 kr., 1 frt. 10 kr. és felebb. Ovakodjanak értéktelen utánzatoktól és csakis „**veres Horgony**” gyári jeggyel ellátott szekrény fogadtassék el. A ki Epítő-Szekrényt szándékozik venni, az olvassa el előbb „**A gyermek legkedveltebb játéka**” című pompás színezett könyvet, melyet ingyen küld meg: Richter F. Ad. és társa, Bécs, I. Hibelengengasse 4.

Debreczen, 1889. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

TÓTH GYULA
előbb **TÓTH LAJOS és TÁRSA**
vaskereskedő cég,
Debreczen, városháza épület,
ajánlja dús választékban, kitűnő minőségben és legjutányosabb árak mellett:

Excelsior
tengeri morzsoló,
ugynevezett „kis óriás”, melyvel egy óra alatt 2-3 hektoliter tengerit, akár száraz, akár nedves, tisztán lemorzsolni lehet.
Egy drb ára **3 frt 25 kr.**

Öntött vaskályhák
fa- és szabályozható szén és koksztűtésre, hazai gyártmány.
Eredeti „**FRIEDLANDI**” szabályozható, töltő „**meidingi rendszer**” kályhák
szén- és koksztűtésre, csiszolt és nickel párkányzattal, ugyszintén köpennyel, mindenféle színben zománcozva.
öntött vas- és lemez

TAKARÉK KONYHÁKAT,
tizedes-, egyensúly-, házi-, kalmár- és rúd mérlegket, jótállás mellett,
zománczott öntött vasedényeket,
zománczott kék és márványozott lemez edényeket jótállással.

A Mo. Cormick aratógép képviselője.

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meggátolja; a szájbüzt azonnal megszünteti naponta használatnál

cs. és kir. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi világ-**Dr. POPP Anatherin** híri **SZAJVIZE**

kétszer olyan nagy palackokban mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó **Dr. POPP fogpasztája,** mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.

Dr. POPP Anatherin fogpasztája, mely a legjobbnak és legfinomabbnak szer a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.

Dr. POPP fogpora ragyogó fehérsejtű fogakat kölcsönöz anélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománcát megsértené.

Dr. POPP növényiszappana a legjobb gyógy-pipere szappan, mindenemű bőrkétségek ellen és különösen furdókhöz.

Dr. POPP NAPRAFORGÓ (szap) (nem glicerint). A legújabb és a legfinomabb divat-pana) pipere szappanok. A bőrt bársouyfiuommá teszik.

Árak: Anatherin-szajviz 50 kr., 1 frt. és 1 frt 40 kr., Anatherin fogpasztája tégelyben 1 frt 22 kr., Aromatikus fogpasztája 35 kr., Fogpor dobozban 63 kr., Növényiszappan 30 kr., Napraforgó-szappan 40 kr., Venus szappan 50 kr., E szerek kaphatók: Debreczenben: Dr. Rotschnek, Mihálovics I., Tamássy B., Orványi O., Tóth B., Murakózy K. és Balázs O. gyógyszerészeknél és Csanak J. Gérbý F. Szentkirályi és Kalenda, Baum M. Weisz A. és Stern A. és testvére kereskedésében.

Külföldi orvosok elismerései.

Tisztelt uram! Örömmel tudatom, hogy Anatherin-szajvizét taplós, könnyen vérző foghús, valamint meglazult fogak ellen kitűnő sikerrel alkalmazom és ezért feleimnek állandó használatra ajánlom

Mr. H. J. de Carpentier, Páris.

A Dr. Popp féle „Anatherin-szajviz” név alatt ismeretes szert hosszabb idő óta van alkalmam gyakorlatomban alkalmazásba venni s vele nagyon kedvező, sőt gyakran meglepő sikert értem el.

Dr. Stark

királyi törzsorvos a D. Loslauban, Poroszországban.
Tisztelt kartárs ur! Az ön Anatherin-szajvizével tett kísérlet után óhajtanék az ön által előállított és nekem már több oldalról oly melegen ajánlt fogpasztáival és fogporáival is kísérletet tenni stb.

Dr. Hartig F. lovag

braunschweigi hercegi udvari fogorvos, udv. tanácsos és tanár.

Hamisításoktól óvakodjunk!

MINDEN DOHÁNYTÖZSÉBEN

A LEGJOBB Szivarka Papir
A VALÓDI **LE HOUBLON**

Francia Gyártmány
GAWLEY & HENRY cégtől
PÁRISZBAN
UTÁNZÁSTÓL MINDENKI ÓVATIK!

Foraktár az Osztrák-Magyar Monarchiában: OTTO KANITZ & Co., I. Stock im Himmel, 8, WIEN